

1932) do zahájení řízení vyrovnacího (7. června 1932) neuplynulo šedesát dnů. Předpis § 55 vyr. ř. nečiní rozdíl v tom, kdy došlo k nedovolené úmluvě, žádá jen, by se stala z podnětu vyrovnacího řízení nebo třeba jen z nějaké vzdálené souvislosti s ním. Bylo tedy zkoumati, zda poskytl Alexandr B. výhodu žalobci, předav mu směnku na 4.000 Kč indosací, zda tím byla porušena zásada rovného nakládání se všemi věřiteli. V tom případě byla by tato indosace nicotnou, neúčinnou a námitka nedostatku aktivní legitimace žalobcovy plně odůvodněnou. Nižší soudy nezjistily, zda se stala indosace z podnětu vyrovnacího řízení, nebo v souvislosti s ním.

Čís. 12420.

Zůstavitelův podnik — nejde-li o podnik povahy ryze osobní — jest součástí pozůstalosti, a to tak, že jest předmětem pozůstalosti nejen jako souhrn věcí a práv k němu patřících, nýbrž jako hospodářský organismus a celek vzniklý organickým spojením těchto částí, při čemž jeho obecnou hodnotu spoluurčují i poměry závodu, samy o sobě jinak neocenitelné, jako jméno závodu, jeho pověst a umístění jakož i okruh zákaznictva.

(Rozh. ze dne 4. března 1933, R I 84/33.)

Pozůstalostní soud nařídil k návrhu nepominutelné dědičky, by byla bezpečně zjištěna obecná hodnota podniku provozovaného zůstavitelkou pod názvem »Ústav pro pěstění krásy« a by byla zařazena do soupisu. Rekursní soud zamítl návrh nepominutelné dědičky. Důvody: Nepominutelná dědička odvolává se k odůvodnění návrhu na doplnění inventáře na stanovisko komentáře Dr. Ehrenzweiga (System 1924, str. 490). Na citovaném tomto místě zastává se skutečně názor, že podniky, které, třebaže jen po splnění jistých veřejnoprávních předpokladů, lze zciziti, hodnotiti jest přiměřeně ke kupní ceně skutečně dosažitelné, takže uplatní se i hodnota obchodní organizace a zákaznictva (srov. rozh. Slg. XVIII. Nr. 7570, rozh. ze dne 23. června 1920, S. Z. II. 66). Než i tam se podotýká, že se praxe spokojuje, odvolávajíc se na § 106 nesp. pat. (srov. Slg. XVIII 7596), nezřídká zjištěním skutečných aktiv a pasiv, tedy jen likvidační bilancí (srov. Slg. XIV 5485, XVIII 7501, rozh. ze dne 26. listopadu 1918 J. Bl. 1919 čís. 9, M. Reich, str. 403). Ale tuto praksi uznává rekursní soud za správnou. Podle § 531 obč. zák. je pozůstalostí souhrn práv a závazků zesnulého, pokud se nezakládají na poměrech ryze osobních. Podle § 97 nesp. říz. musí pozůstalostní inventář obsahovati veškeré movité i nemovité jmění, v jehož držbě byl zůstavitel v čase úmrtí. Podle § 103 (3) mají znalci udati obecnou cenu věcí nemovitých i movitých v době zůstavitelova úmrtí. Podle § 305 obč. zák. stanoví se řádná a obecná cena věci, odhadne-li se věc podle užitku, který se zřetelem k době a v místě obvykle a všeobecně skýtá. Ale z těchto ustanovení neplyne, že se při podniku nemají sepsati a odhadnouti jen zařízení, zásoby, pohledávky a dluhy podniku, nýbrž i okruh zákaznictva, zajištěný odbyt, organizace provoz-

ních prostředků a pod. Z § 106 nesp. říz. plyne opak. Jsou-li vedeny knihy, jest je uzavřítí a majetek tak zjištěný pojmouti do inventáře. Rozhoduje tedy likvidační bilance závodu, do ní však zapisují se jen hmotné věci a pohledávky, nikoliv i hodnota okruhu zákaznictva, zavedenosti a oblíbenosti závodu, obchodních tajemství a pod. (srov. sb. n. s. čís. 5979, Gl. U. 5168, 5485, 5828, 15.973). Totéž platí i o podílu zesnulého společníka obchodní společnosti (§ 106 (2) nesp. pat.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Rekursní soud přiznal oprávnění rekursu universálního dědice, uznáv za správnou praxi bývalého vídeňského nejvyššího soudu, podle níž nelze podnik jako takový považovati za jednotný majetkový předmět a nelze jej proto ani pojmouti do inventáře, a podle níž jest jej vzhledem k §§ 531 obč. zák., 97 a 106 nesp. pat. odhadnouti při zřizování inventáře jen s ohledem na jeho zařízení, zásoby, pohledávky a dluhy, takže nelze vzítí v úvahu hodnotu okruhu zákaznictva, zavedenosti a oblíbenosti obchodu. Tento názor rekursního soudu bylo by lze hájiti jen při úzkém výkladu § 106 nesp. říz. Leč takovýto výklad by nevyhověl nynějšímu rozvoji hospodářských poměrů a zkušenostem hospodářského života, podle nichž se pokládá obchodní podnik jako takový, totiž podnik jako souhrn všech výdělečných zdrojů, organisovaných jako samostatná hospodářská jednotka — za předmět majetkový a tudíž i za předmět právních jednání. Toto nazírání došlo uznání i v novějším zákonodárství (srovnej na př. § 1409 obč. zák. v doslovu III. dílčí novely, § 341 ex. ř., §§ 9 a 20 známkového zákona, § 22 zákona patentového a § 115 zákona o společnostech s ručením omezeným). Z tohoto nazírání plyne, že podnik právě tak, jako může býti předmětem právních jednání mezi živými, může býti i předmětem převodu na případ smrti a že tudíž jest po smrti majitele — pokud ovšem nejde o podnik povahy čistě osobní — součástí pozůstalosti, a to tak, že jest předmětem pozůstalosti nejen jako souhrn věcí a práv k němu patřících, nýbrž jako hospodářský organismus a celek vzniklý organickým spojením těchto částí (věcí a práv k němu patřících), při čemž jeho obecnou hodnotu spoluurčují i poměry závodu, samy o sobě jinak neocenitelné, jako jméno závodu, jeho pověst a umístění jakož i okruh zákaznictva. Na tomto stanovisku jest i novější nauka (srovnej Klangův komentář II. sv., str. 16 k § 513 obč. zák., Ehrenzweig Erbrecht, str. 490), a i judikatura nynějšího nejvyššího soudu vídeňského (srovnej rozh. z 23. června 1920, S. Z. II/66 a rozh. z 8. července 1926, Rechtsprechung sv. 9 čís. 8). Rozhodnutí čís. 5979 sb. n. s. dovolává se rekursní soud v souzeném případě neprávem, neboť toto rozhodnutí, týkající se jen koncese lékárnické, neřeší otázku, o níž jde v tomto případě. Nelze proto schváliti zásadně odmítavé stanovisko, které v otázce té zaujal rekursní soud. Jest naopak souhlasiti s prvním soudem, jenž vycházel v podstatě z názoru tuto hájeného, naříditi doplnění inventáře. Bylo proto na rekurs nepominutelné dědičky rozhodnouti, jak se stalo. Na prvním soudu bude, aby zjistil odhadem, zda poměry obchodu provozovaného zůstavitelkou pod svrchu zmíněným názvem byly v době úmrtí takové, že dovolovaly, by se mohlo míti za to,

že jest tu hodnota podniku jako takového, která podstatně převyšuje hodnotu jeho jednotlivých částic, totiž věcí a práv, k němu patřících, tvořících v době úmrtí podklad podniku. Při zjišťování této hodnoty podniku bude ovšem dbáti, jak bylo již řečeno, činitelů spoluurčujících jeho hodnotu, jako jest pověst, okruh zákazníků a umístění závodu a bude zejména přihlížeti také k tomu, zda a pokud poměry zůstavitelkou utvořené a prosperita jejího podniku utrpěly jejím úmrtím újmu či zda zůstavitelku přežvaly. Ukáže-li se na základě odhadu, že jest tu hodnota podniku jako takového, převyšující hodnotu jednotlivých částí svrchu zmíněných, bude ji zařaditi do soupisu a tento pak doplniti.

Čís. 12421.

Pojišťovací smlouva.

Pojistný zájem při pojištění proti povinnému ručení z provozu silostroje spočívá v objektivním nebezpečí, že provozem silostroje může povstati nebezpečný stav, jenž jest s to přivoditi pojistnou příhodu. Jen objektivní nemožností způsobiti takový stav, odpadá zájem na pojištění proti povinnému ručení.

Objektivní nemožnost pojistné příhody nenastala již tím, že pojištěnec, byv žalován o kupní cenu za pojištěný silostroj, dal ho do úschovy třetí osobě. Možnost použití silostroje pojištěncem není vyloučena ani tím, že mu silniční daň byla prominuta nebo že byl sprostěn od placení této daně.

(Rozh. ze dne 4. března 1933, Rv I 2251/31.)

Žalovaný pojistil u žalující pojišťovny automobil proti povinnému ručení na dobu deseti roků za roční premii 2.097 Kč. Ježto běžná premie dospěla dne 1. srpna 1930, nebyla zaplacená, domáhala se pojišťovna jejího zaplacení na žalovaném žalobou, proti níž žalovaný namítl, že pojištěného auta již od 1. července 1930 nepoužívá, o čemž prý ještě v červenci 1930 žalující stranu vyrozuměl a pojištění odhlásil, což žalující strana prý nevzala na vědomí; jest prý dřívějším vlastníkem auta žalován o zaplacení zbytku kupní ceny a od té doby stojí prý auto nepoužívané v garáži kováře H-a, kde stálo i dřívě; nezaplatil prý také automobilovou daň, poněvadž bylo zjištěno, že auta nepoužíval. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e u z n a l p o d l e ž a l o b y. D ů v o d y: J d e j e n o z o d p o v ě d ě n í o t á z k y, z d a p o j i s t n í k j e s t z p r o š t ě n p l a c e n í p o j i š ť v o c í p r e m i e, k d y ŷ p o j i š ť ě n ě h o a u t a p o j i s t o u d o b u n e p o u ž í v á, n e b o ŷ t o v l a s t n ě ž a l o v a n ý t v r d í. P ř i t o m p a t r n ě m y s l í n a u s t a n o v e n í § 6 3 z á k o n a o p o j i š ť v o c í s m l o u v ě, p o d l e k t e r ě h o p o j i š ť v o c í s m l o u v a z a n í k á, o d p a d á - l i p o j e j í m p o č á t k u p o j i š ť ě n ý z á j e m. T o v š a k v s o u z e n ě m p ř í p a d ě n e l z e t v r d í t i. P o d l e v l a s t n í h o p ř e d n e s u ž a l o v a n ě h o j e s t n y n í, j a k o b y l i d ř í v ě, v l a s t n í k e m a u t a a a u t o j e s t n y n í j a k o d ř í v ě v j e h o ú c h o v ě. Z á v í s í ú p l n ě n a j e h o v ů l i, z d a c h c e a u t a p o u ž í v a t i, č i l i n e, n e h o d y s e m o h o u p ř í h o d i t i i v g a r á ŷ i, n a p ř. p ř i d o p r a v ě a u t a z g a r á ŷ e, a n e l z e p r o t o m l u v i t i o o d p a d n u t í p o j i š ť ě n ě h o z á j m u a p r o t o o z á n i k u p o j i š ť v o c í s m l o u v y. T r v á - l i v š a k s m l o u v a d á l e, j e s t ž a l o v a n ý p o v i n e n, z a p l a t í t i